

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВА

Григораш Т.Ф., Сокальська Є.С., Шабала А.В.
Дніпропетровська державна фінансова академія

У статті розкривається сутність фінансових ресурсів. Розглядається система управління фінансовими ресурсами підприємства та джерела їх формування. Також визначено шляхи вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства.

Ключові слова: фінансові ресурси, активи, дохід, статутний капітал, кредит.

Постановка проблеми. фінансові ресурси відіграють значну роль в діяльності підприємства, його розширеному відтворенні. У період ринкової економіки спостерігається нестача фінансових ресурсів підприємства. Це негативно впливає на виробничо-господарську діяльність підприємств, сприяє появі та зростанню боргів перед іншими суб'єктами господарювання, державою, співробітниками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням проблеми щодо вдосконалення управління фінансовими ресурсами займалися багато як іноземних, так і вітчизняних вчених, зокрема Н.В. Нестеренко, Д.М. Ребріна, О.К. Авдей, О. Леось, І. Коваль, М.В. Шкробот, І.В. Рудченко, Н.В. Погожа.

Мета даної статті – розглянути систему та джерела формування фінансових ресурсів підприємства, запропонувати шляхи вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства.

Виклад основного матеріалу. Економісти й науковці розглядають безліч визначень поняття «фінансові ресурси». Наприклад, А.М. Поддєрьогін під фінансовими ресурсами розуміє усі грошові кошти, що є в розпорядженні підприємства, до яких належать грошові фонди й та частина грошових коштів, яка використовується в нефондовій формі [1]. Основними джерелами формування фінансових ресурсів підприємства є власні та залучені кошти. До власних належать: статутний капітал, амортизаційні відрахування, валовий дохід та прибуток. До залучених – отримані субсидії, кредити, пайові та інші внески, кошти, мобілізовані на фінансовому ринку.

За О. С. Філімоненковим, фінансові ресурси – це джерела коштів підприємства, що спрямовуються на формування їх активів [2].

Однією з класифікацій фінансових ресурсів підприємства є класифікація в залежності від джерел формування фінансових ресурсів (рис. 1).

На формування фінансових ресурсів підприємства мають вплив різноманітні чинники, які залежно від суб'єктів підприємницької діяльності, поділяють на зовнішні, що безпосередньо не пов'язані з діяльністю окремого підприємства, та внутрішні, які безпосередньо пов'язані з діяльністю окремого підприємства. Зовнішні чинники включають в себе: стан економіки в цілому, зміну політичного курсу влади, інфляцію, зростання цін на ресурси.

До внутрішніх чинників можна віднести [4, с. 146]:

– рівень досконалості фінансової структури підприємства (деталізація фінансових завдань);

– якість організації управління фінансовими ресурсами;

– налагодження роботи з посередницькими організаціями;

– забезпечення зв'язку збутової стратегії із виробничою;

– позиціонування, вибір сегментів ринку згідно з виробничими можливостями;

– моніторинг існуючого ринку продукції;

– якість фінансового, управлінського та податкового обліку;

– здійснення цінової політики, виходячи із затрат на виробництво, пошук шляхів їх зниження, аналіз цін конкурентів;

– загальна оцінка ефективності функціонування виробництва та узгодження її із фінансовим планом підприємства;

– визначення критеріїв відповідності кваліфікації персоналу займаним посадам (згідно з організаційною структурою) й делегуванню повноважень та межі відповідальності.

Важливим напрямом підвищення ефективності діяльності підприємства є вдосконалення механізму управління фінансовими ресурсами діяльності. Головна спрямованість удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємств

Рис. 1. Класифікація джерел формування фінансових ресурсів підприємства [3, с. 5]

полягає в оптимізації використання ресурсів підприємства. Система управління фінансовими ресурсами підприємства може вважатися досить ефективною лише в тому разі, коли вона дає змогу не лише раціонально використовувати наявні ресурси, а й забезпечувати активний системний пошук можливостей подальшого розвитку підприємства [5, с. 72].

Управління фінансовими ресурсами – це циклічний процес, який потребує постійного оновлення. Тому можна визначити етапи процесу управління фінансовими ресурсами підприємств (рис. 2).

При виборі оптимального формування фінансових ресурсів необхідно застосовувати системно-аналітичний метод управління фінансовими ресурсами. Його суть ґрунтується на доцільності управлінського рішення щодо ситуації, яка створюється під впливом факторів внутрішнього і зовнішнього середовища. Розв'язання проблеми на практиці являє собою перехід від прийомів аналізу до пошуку оптимального варіанта дій при поєднанні стратегічного і тактичного планування.

Для побудови ефективної системи управління фінансовими ресурсами підприємства доцільно враховувати наступні вимоги [7, с. 238]:

- існування причинно-наслідкових зв'язків між елементами системи;
- динамічність, здатність до зміни якісного стану;
- володіння параметром, вплив на який дає можливість зміни протікання економічного процесу.

Інакше кажучи, основний процес перетворює вхід у вихід. Це та діяльність, що може забезпечити функціонування фінансових ресурсів підприємства. Зв'язок в зворотньому напрямку – це робота, пов'язана з вже прийнятим управлінським рішенням, метою якого є зближення виходу та моделі виходу.

Задоволення цих вимог здійснюється шляхом визначення системних об'єктів, їх властивостей та зв'язків, що виникають між ними. Системним об'єктом є, по-перше, вхід – те, що змінюється в

результаті протікання даного процесу. У системі управління фінансовими ресурсами підприємства – це величина та структура фінансових ресурсів, що були сформовані з метою їх використання в процесі діяльності підприємства. По-друге, вихід – результат чи кінцевий стан процесу. Стосовно системи управління фінансовими ресурсами виходом буде залишкова величина та структура фінансових ресурсів на кінець системного циклу. По-третє, зв'язок, що забезпечує узгодження входу та виходу процесу [7, с. 238].

Удосконалення організації управління фінансовими ресурсами підприємств необхідно розглядати, як один з головних факторів підвищення ефективності їх формування та використання. Це забезпечить високий рівень планування фінансових ресурсів, прийняття оптимальних рішень з врахуванням їх економічного та соціального ефекту [8, с. 152-153].

Задля забезпечення ефективного розв'язання економічних і соціальних завдань підприємства потрібно правильно розпоряджатися його фінансовими ресурсами, що є само по собі важливим чинником.

У процесі діяльності підприємства повинно вибрати оптимальні варіанти збільшення капіталу як за рахунок зовнішніх, так і внутрішніх фінансових ресурсів. При управлінні фінансами необхідно з'ясувати [4, с. 146]:

- яку частину прибутку, що залишився в розпорядженні підприємства після сплати податків, спрямувати на розвиток виробництва, технічне переоснащення, а яку – у фонд споживання;
- як використати кошти – на будівництво нового цеху чи придбання акцій іншого підприємства;
- куди вкласти кошти – придбати понад мінімальні потреби виробництва запаси дефіцитних матеріалів чи купувати їх у міру потреби;
- збільшити статутний фонд за рахунок додаткової емісії акцій чи звернутися за кредитом до комерційного банку.

Щоб визначити наскільки ефективно використовуються фінансові ресурси підприємства, потрібно порівняти досягнутий результат від господарської діяльності та отриманий прибуток з обсягом використаних фінансових ресурсів, якими розпоряджалося підприємство у відповідний період минулого року.

Висновки. Фінансово-економічний стан підприємства і його місце на ринку в сучасних конкурентних умовах залежить від правильного управління фінансовими ресурсами. Тому вдосконалення фінансових ресурсів є одним з найголовніших чинників підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства. При цьому потрібна наукова організація роботи з управління фінансовими ресурсами, яка в свою чергу забезпечить високий рівень прийняття оптимальних управлінських рішень.

Важливим фактором при вдосконаленні управління фінансовими ресурсами підприємства є поєднання стратегії з конкретним планом дій на певний період, впровадження сучасних методів формування і використання фінансових ресурсів. Це дасть змогу підприємству досягти позитивних результатів у довгостроковому періоді і отримати стійке фінансове забезпечення. Потрібно приділити увагу розробці заходів стимулювання збільшення чистого грошового потоку кожного з напрямків діяльності підприємства.

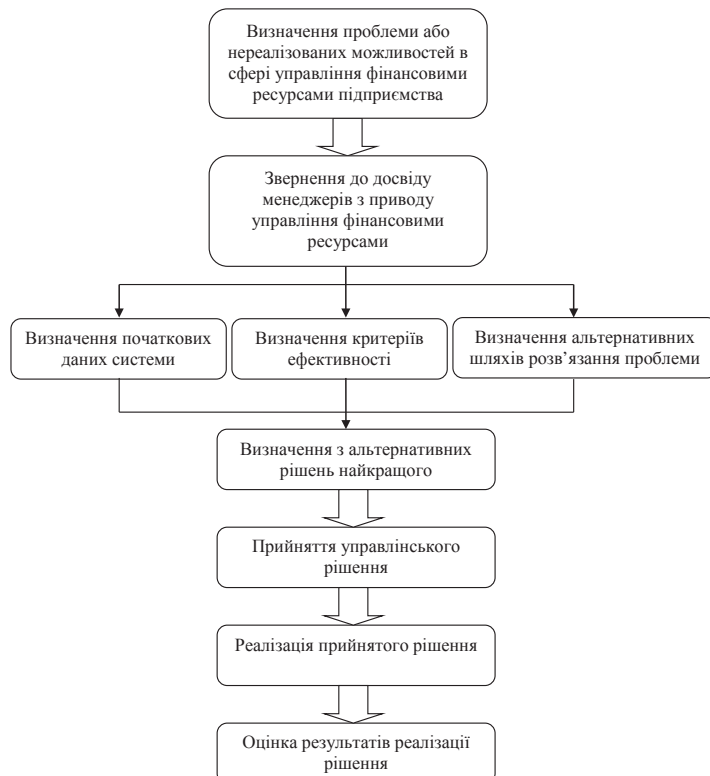

Рис. 2. Система управління фінансовими ресурсами підприємства [6, с. 18]

Список літератури:

1. Поддєрьогін А. М., Білик А. М., Буряк Л. Д. Фінанси підприємств [Текст]: підручник / Кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А. М. Поддєрьогін. – 5-ге вид., перероб. та допов. – К.: КНЕУ, 2004. – 546 с.
2. Філімоненков О. С. Фінанси підприємств: Навч. посіб. – 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: МАУП, 2004. – 328 с.
3. Близнюк О. П. Класифікація джерел формування фінансових ресурсів підприємства / О. П. Близнюк, А. П. Горпинченко // Вісник Міжнародного Слов'янського університету. – 2012. – № 2. – С. 1-7.
4. Погожа Н. В. Проблемні аспекти формування та використання фінансових ресурсів підприємства в умовах рецесії України / Н. В. Погожа // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2012. – № 2(45). – С. 144-149.
5. Нестеренко Н. В. Шляхи вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства / Н. В. Нестеренко, Д. М. Ребріна // «Вісник». – 2011. – № 3(16). – С. 69-72.
6. Рудченко І. В. Удосконалення механізму управління фінансовими ресурсами підприємства / І. В. Рудченко. – С. 16-19.
7. Шкробот М. В. Сутність та основи функціонування системи управління фінансовими ресурсами підприємств / М. В. Шкробот // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – № 3, Т. 2. – С. 236-240.
8. Авдей О. К. Управління фінансовими ресурсами підприємств машинобудівного комплексу / О. К. Авдей // Економічний вісник Донбасу. – 2012. – № 3(29). – С. 149-153.

Григораш Т.Ф., Сокальская Е.С., Шабала А.В.

Днепропетровская государственная финансовая академия

ПУТИ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ УПРАВЛЕНИЯ ФИНАНСОВЫМИ РЕСУРСАМИ ПРЕДПРИЯТИЯ

Аннотация

В статье раскрывается сущность финансовых ресурсов. Рассматривается система управления финансовыми ресурсами предприятия и источники их формирования. Также определены пути совершенствования управления финансовыми ресурсами предприятия.

Ключевые слова: финансовые ресурсы, активы, доход, уставный капитал, кредит.

Grygorash T.F., Sokal'ska Ye.S., Shabala A.V.

Dnipropetrovsk State Financial Academy

WAYS TO IMPROVE THE MANAGEMENT OF FINANCIAL RESOURCES OF THE ENTERPRISE

Summary

the article reveals the essence of financial resources. We consider a management system of financial resources of the enterprise and the sources of their formation. Also identified ways to improve the management of financial resources of the enterprise.

Keywords: financial resources, assets, income, share capital and credit.